

pachtovní dle předpisu §u 1114 obč. zák. vázáno jest, jak soud odvolací v napadeném rozsudku správně uvedl, na různé předpoklady a že proto oba tyto způsoby obnovení pachtovní smlouvy vedle sebe obstáti mohou. Správnost tohoto názoru soudu odvolacího nebyla vývody dovolání ani otřesena ani vyvrácena a proto poukazuje se na dotyčné důvody napadeného rozsudku. O obnovu smlouvy pachtovní proti vůli propachtovatele po rozumu zákona o drobných pachtech zde dle skutkových zjištění nižších soudů nejde a, jak již soud odvolací správně uvedl, ani jíti nemůže, neboť tato obnova mohla by se státi pouze v řízení nesporném, na které ji zákon výslovně odkazuje, cestu tuto však žalobce, ač nastoupil ji podáními na okresní soud, zase opustil, v onom případě následkem podání žalovaných, v tomto případě pak tím, že návrh vzal zpět. Pokud jde o obnovu pachtu ve smyslu §u 1114 obč. zák., dlužno řešiti otázku, zda žalobce tím, že žalovaným několikrát prohlásil, že s nimi pachtovní smlouvy za dosavadních podmínek neobnoví, nebyl sprostěn povinnosti, chtěl-li zrušení pachtovních smluv se žalovanými přivoditi, by ve lhůtě §u 569 c. ř. s. vznesl proti žalovaným žalobu o vrácení propachtovaných pozemku. Otázku tuto zodpověděly oba nižší soudy záporně a názor jejich shledává soud dovolací správným. V §u 569 c. ř. s. jest výslovně stanoveno, že k tomu, by zabránilo se obnovení smlouvy nájemní (pachtovní) mlčky, potřebí jest, aby podána byla žaloba o vrácení propachtovaného předmětu, a nemají proto významu vývody dovolání, čelící proti tomuto zákonnému předpisu a odvolávající se na rozhodnutí býv. nejv. soud. dvoru ve Vídni. Soud dovolací neshledává příčiny, by zabýval se vývody dovolání, týkajícími se otázky, zda ve lhůtě zákonem stanovené žaloba tato vůbec mohla býti podána a jaký osud by ji byl po názoru dovolatele stihl (stihnouti musil). Poněvadž žalobce, jak souhlasně nižšími soudy je zjištěno, oné žaloby proti žalovaným ani po uplynutí doby pachtovní, ani po prohlášení žalovaných ze dne 11. října 1924, ani konečně po 31. říjnu 1924 ve 14denní zákonem stanovené lhůtě nepodal, jest právní porouzení věci soudem odvolacím, že v tomto případě došlo k obnově pachtovních smluv mezi žalobcem a žalovanými z důvodu §u 1114 obč. zák. bezvadným a dovolací důvod §u 503 čís. 4 c. ř. s. není v žádném směru opodstatněn.

Čís. 4945.

Pojisné premie, splatné již v době před zahájením vyrovnacího řízení, nelze považovati za výsadní pohledávky ve smyslu §u 23 vyr. řádu, třebaže mají se předem zapraviti za období, spadající již do vyrovnacího řízení.

(Rozh. ze dne 21. dubna 1925, Rv I 459/25.)

Žalobce byl právoplatně odsouzen zaplatiti žalované pojišťovně pojistné 2115 Kč 70 h za období od 23. března 1923 do 23. března 1924 podle pojišťovací smlouvy, kterou byl žalobce sjednal se žalovanou

dne 19. března 1923. Dne 18. dubna 1923 bylo zahájeno o žalobcově jmění vyrovnací řízení, jež skončilo vyrovnáním na 40%. Na pojistné, jež vzrostlo o 932 Kč 72 h útrat, zaplatil žalobce 1.305 Kč. Ohledně zbytku pojistného a útrat vedla žalovaná exekuci, proti níž vystoupil žalobce žalobou o zrušení exekuce, již procesní soud první stolice zamítl, odvolací soud žalobě vyhověl. Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Ve zřetel přichází otázka, v níž se nižší soudy od sebe rozcházejí, totiž, zda vyrovnáním žalovaného, jež bylo zahájeno dne 18. dubna 1923 a právoplatně uskutečněno dnem 18. března 1924 přijetím 40%ní vyrovnací kvoty, byla pohledávka žalované pojišťovny, záležející v pojistné premii, splatné dne 23. března 1923 předem na rok, dotčena, takže by žalované stejně jako ostatním jiným věřitelům žalobce jako tehdejšího vyrovnacího dlužníka příslušel jen nárok na vyrovnací kvotu (§ 53 vyr. řádu). Dovolání nelze přiznati úspěchu a jest schváliti rozhodnutí soudu odvolacího. Dovolatelka poukazuje na to, že pojistná premie platila na celé příští jednorozhodné období až do 23. března 1924, že ona tedy byla ve smluvním závazku k výplatě pojistné náhrady, kdyby se byla pojistná příhoda udála, až do této doby, a míní, že vzhledem na to jest pojistnou premii jako nárok ze vzájemné smlouvy pokládati za pohledávku přednostní, dovolávajíc se při tom na zásady zdejšího rozhodnutí sb. n. s. čís. 3621. Leč případ, jehož se rozhodnutí to týká, liší se od případu projednávaného již tím, že v onom šlo o pojistnou premii, splatnou teprve za řízení vyrovnávacího, kdežto v tomto případě byla pojistná premie splatna již před zavedením vyrovnacího řízení. Aby pohledávka ta jako nárok ze vzájemné, dosud nesplněné smlouvy byla uznána za pohledávku výsadní, pro to neobsahuje zákon nijaké opory. Které pohledávky pokládati jest v řízení vyrovnacím za výsadní, stanoví § 23 vyr. řádu a to výčetmo a nikoli pouze příkladmo. Nároky ze vzájemných smluv nelze za pohledávky výsadní v řízení vyrovnacím uznati ani obdobou Šu 46 (3) konk. řádu, jak vysvítá z motivů (Pamětní spis strana 162), v nichž se výslovně uvádí, že ve vyrovnacím řízení došly jen útraty řízení, jakož i daně podobného postavení jako pohledávky (roz. dluhy) podstaty v úpadku a že proto ien tyto jsou zařaděny mezi výsadní pohledávky (§ 23 čís. 1 vyr. řádu), k nimž přidružují se pak pohledávky, jež by v úpadku byly konkursními pohledávkami I. a II. třídy (§§ 23 odst. 2—5 vyr. řádu a § 51 a 52 konk. řádu). Tím je tedy tato obdoba přímo vyloučena. V témž smyslu soudí i Lehman: Komentář II. str. 101, že pohledávky (dluh) podstaty dle Šu 46 čís. 3 a 4 konk. řádu nemohou ve vyrovnacím řízení vzaty býti v ohled, ježto (vyrovnacímu) dlužníku zůstává právo disposiční a § 21 a násl. konk. ř., jednající o vstoupení správce ve vzájemné smlouvy, nemohou býti upotřebeny ve vyrovnacím řízení. Důsledkem toho nemůže býti použito ani Šu 46 (3) konk. řádu, který jedná právě o nárocích z těchto vzájemných smluv, v něž správce vstoupil. Vzhle-

dem k těmto předpisům zákona nelze ovšem dbáti hledisk právní slušnosti, na něž dovolání poukazuje, v případech pojistných premií tím méně, ježto pojišťovny mají ve stanovách (podmínkách) pojišťovacích z pravidla výhrady pro případ neplacení premií anebo aspoň mají rozsáhlou možnost se výhradami takovými náležitě zajistiti, nehledě ani k zvláštnímu, na takové případy právě myšlenému předpisu Šu 21 zákona o pojišťovací smlouvě, jenž požívá již moci zákona.

Čís. 4946.

Vymáhající věřitel ručí v případě Šu 259 ex. ř. nejen za zdatnost uschovatelovu, nýbrž vůbec za následky úschovy.

(Rozh. ze dne 21. dubna 1925, R. I 484/25.)

Žalobce domáhal se na žalované firmě zaplacení 550 Kč, ježto dvě skříňe žalobcovy, zabavené žalovanou firmou, byly poškozeny při převozu, ježž předsevzala zasílatelská firma, již soud ustanovil za schovatelku skříní. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Uschování zabavených věcí lze žádati vždy a zákon je nečiní závislým na tom, zda jest uschování třeba. Ani složením jistoty osobou, která tvrdí vlastnictví takových zabavených věcí, nelze uschování zabrániti. (Neumann komentář k ex. ř. u Šu 259 ex. ř.). Jest proto řešiti otázku, jaký význam má předpis Šu 259 ex. ř., že se děje ustanovení uschovatele na nebezpečí vymáhajícího věřitele, tudíž v tomto případě na nebezpečí žalované. Citováním Šu 968 obč. zák. v Šu 259 ex. ř. jest přímé ručení sekvestrovo vůči deponentovi dle Šu 961, 964, 965 obč. zák. stanoveno tak, že onen ručí za škodu z opomenutí povinné péče, nikoliv však za náhodu. V této souvislosti nutno také poukázati na ustanovení Šu 16 nař. o soudních dražebnách, dle něhož státní správa nese nebezpečí ohledně věcí, které v dražebně mají býti prodávány, od okamžiku jich převzetí k dopravě, při čemž státní správa od té doby má postavení uschovatelovo. Význam Šu 259 ex. ř. nemůže tudíž záležeti v tom, že by stanovil ručení vymáhajícího věřitele za výsledek, nýbrž norma ta upravuje jeho závazek v tom směru, že ručí za způsobilost uschovatele, kterého navrhuje, pokud se týče, kterého exekuční soud ustanovil, ku provedení navrženého a povoleného uschování, : kdyby věřitel sám neoznačil osoby uschovatelovy jménem, při čemž je i přípustno dle Šu 260 ex. ř., by navrhl vymáhající věřitel i jiného způsobilějšího uschovatele. Š 259 ex. ř. přesunuje tudíž ručení, které vyplývá z toho, že osobu uschovatelovu zvolil buď soud, nebo soudní vykonatel, v tom případě, že nebyla osoba ta vymáhajícím věřitelem pojmenována, na vymáhajícího věřitele. Poněvadž bylo zjištěno, že není překážky, týkající se způsobilosti uschovatele samého a že nebyl nevhodný uschovatel navržen a ustanoven, nelze uplatniti ručení žalované za škodu při dopravě uschovatelem způsobenou.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.